

[Avaleht](#) > ... > [Teie Õigused](#) > [Kuriteoohvrid](#) > [Ohvrite Õigused Riigiti](#) > 1 - Minu õigused, kui olen langenud kuriteo ohvriks

1 - Minu õigused, kui olen langenud kuriteo ohvriks

Millist teavet ma saan ametiasutustelt (nt politseilt, prokurörit) pärast kuriteo toimumist, kuid enne kui ma sellest teatan?

Õigusasutused ja kõik muud riigiasutused, kellega te suhtlete, annavad teile teavet ohvriabiteenuste kohta, mida pakutakse sotsiaaltöö ja lastekaitse peadirektoraatides (*Directiia Generala de Asistență Socială și Protecție a Copilului - DGASPCs*) ja selliseid teenuseid osutavates vabaühendustes, kellega te saate ühendust võtta.

Te saate selle teabe nii suuliselt kui ka kirjalikult vormil, mille peate allkirjastama ja mis sisaldab vähemalt teavet andva asutuse jurisdiktsiooni alla kuuluva ohvriabiteenistuse aadressi ja selle kohustuste loetelu.

Esimene õigusasutus (politsei/prokurör), kelle poole te pöördate, või siis ohvriabiteenistus teavitab teid esimese kontakti ajal teie õigustest ning tugi- ja kaitseteenustest, mida te võite saada.

Teavet antakse järgmise kohta:

- mis liiki toetust te võite saada ja kes seda pakub, sealhulgas antakse põhiteave meditsiinilise abi, psühholoogilise nõustamise ja alternatiivse majutuse kohta;
- kriminaaluurimisasutus, kuhu saate kaebuse esitada;
- õigus õigusabile ja asutus, kuhu saate sel eesmärgil pöörduda;
- tasuta õigusabi saamise tingimused ja kord;
- teie õigused kriminaalmenetluse käigus (sealhulgas meetmed ohustatud tunnistaja kaitsmiseks);
- riigilt rahalise hüvitise saamise tingimused ja kord;
- õigus kasutada vahendaja teenuseid;
- kui te elate mõnes teises ELi liikmesriigis, siis teave selle kohta, kuidas esitada kuriteokaebus või taotleda rahalist hüvitist sellelt liikmesriigilt, ning teave selle kohta, kuidas Rumeenia kohtuasutused saavad teid ära kuulata, ilma et te viibiksite ise Rumeenias.

Teave antakse teile keeles, millest te aru saate. Samuti saate kogu seda teavet sisaldava vormi, millele peate alla kirjutama. Esimest korda ametiasutustega ühendust võttes võib teiega kaasas olla teie valitud isik.

Kui esitate õigusasutusele kaebuse, saate selle kohta kirjaliku kinnituse. Kaebuse võib esitada kirjalikult või suuliselt. Te võite lasta ka mõnel teisel isikul kuriteost teatada, kuid peate andma sellele isikule kirjaliku volituse. Teie allkirjaga kirjalik volitus lisatakse menetlustoimikusse.

Ma ei ela selles ELi riigis, kus kuritegu toime pandi (ELi ja kolmandate riikide kodanikud). Kuidas on mu õigused kaitstud?

Kui te olete välismaalane ja langenud Rumeenias kuriteo ohvriks, on teil kõik need õigused, mis on kuriteo ohvriks langenud Rumeenia kodanikel.

Kui te ei räägi rumeenia keelt, on teil õigus tasuta tõlgile, kes aitab teil ametiasutustega suhelda. See tähendab, et teil on võimalik esitada oma kaebus ja saada kuriteost teatamise ajal teavet, millele teil on õigus, sellises keeles, millest te aru saate.

Kui te elate teises liikmesriigis, võite esitada kuriteokaebuse või taotleda rahalist hüvitist selles liikmesriigis. Lisaks võivad Rumeenia kohtuasutused teid ära kuulata, ilma et te viibiksite ise Rumeenias.

Kui olete inimkaubanduse ohver, võite saada majutust spetsiaalses varjupaigas, kus te olete kaitstud. Kriminaalmenetluse ajal saate teavet menetluse kohta teile arusaadavas keeles, samuti võite saada psühholoogilist abi ja arstiabi. Rumeenia ametiasutused annavad endast parima, et aidata teil võimalikult ruttu oma kodumaale tagasi pöörduda, ja tagavad kuni Rumeenia piirini turvalise transpordi.

Kui olete välismaalane, võite taotleda riigilt rahalist hüvitist, juhul kui te olete langenud mõne järgneva kuriteo ohvriks: kriminaalseadustiku artiklites 188 ja 189 sätestatud mõrvakatse või raskendavatel asjaoludel toimunud mõrvakatse; kriminaalseadustiku artiklis 194 sätestatud kehavigastus; kriminaalseadustiku artiklis 199 sätestatud tahtlikud kuriteod, mille tagajärjel saab kuriteoohver kehavigastusi, samuti perevägivald; kriminaalseadustiku artiklites 218–220 sätestatud vägistamine, seksuaalvahekord alaealisega või seksuaalne rünnak; kriminaalseadustiku artiklites 210 ja 211 sätestatud inimkaubandus või lastega kaubitsemise, terrorism või muu tahtlik vägivallakuritegu.

Samuti võite saada vautšereid, mis on mõeldud kiireloomuliste vajaduste rahuldamiseks, kuni viie riikliku miinimumbrutopalgala ulatuses. Kiireloomulised vajadused on seotud toidu, majutuse, transpordi, ravimite ja sanitaartarvetega, samuti hügieeniotstarbeliste ja isiklike esemetega, need väljenduvad otseselt või kaudselt ning nende puudumine võib teie otseseid huve negatiivselt mõjutada. Taotlusi võib esitada Bukaresti kohtu juures tegutsevale kuriteoohvritele rahalise hüvitise maksmise komisjonile.

Teil on õigus tasuta õigusabile, kui olete langenud mõne järgmise kuriteo ohvriks: mõrvakatse, raskendavatel asjaoludel toimunud mõrvakatse, kehavigastus, kehavigastusi põhjustav tahtlik kuritegu, vägistamine, seksuaalne rünnak, seksuaalvahekord alaealisega või alaealise seksuaalne kuritarvitamine. Õigus tasuta õigusabile on ka mõrva, raskendavatel asjaoludel toime pandud mõrva ja tahtliku kuriteo tagajärjel surnud isiku abikaasal, lastel ja ülalpeetavatel.

Kui ma kuriteost teatan, siis millist teavet ma saan?

Kui te kuriteost teatate, selgitab politseiametnik, kes teie kaebuse registreerib, edasist menetlust. Teile antakse teavet teie õiguste kohta ja teenuste kohta, mida te võite saada. Politsei on kohustatud koostama kirjaliku aruande selle kohta, millist teavet teile on antud.

Teavet antakse järgmise kohta:

- teie õigused kriminaalmenetluse ajal;
- organisatsioonid, kelle poole te võite abi saamiseks pöörduda, ja teenused, mida nad pakuvad;
- kuidas teil on võimalik kaitset saada;
- riigilt rahalise hüvitise saamise tingimused ja kord;
- tasuta õigusesindaja teenuste kasutamise tingimused ja kord;
- tasuta õigusabi saamise tingimused ja kord;
- õigus kasutada vahendaja teenuseid;
- kui süüdistatavalt võetakse vabadus või talle on määratud vabadusekaotuslik karistus, on teil õigus saada teavet tema vabastamise kohta;
- kui te elate mõnes teises liikmesriigis, siis teave selle kohta, kuidas taotleda rahalist hüvitist sellelt liikmesriigilt, ning selle kohta, kuidas Rumeenia kohtuasutused võivad teid ära kuulata, ilma et te viibiksite ise Rumeenias.

Hiljem, menetluse ajal, on teil võimalik saada teavet uurimise edenemise kohta, ja juhul kui prokurör otsustab juhtumit kohtusse mitte saata, on teil võimalik saada vastava otsuse koopiat. Selle teabe saamiseks peate esitama oma juhtumit menetlevale politseiametnikule või prokurörile taotluse ja märkima teabe saamiseks postiaadressi Rumeenias või aadressi, kuhu saata e-kiri või elektrooniline sõnum.

Kui prokurör otsustab saata juhtumi kohtusse, kutsutakse teid kohtuistungile.

Juhul kui teid kavatakse kohtus üle kuulata, teavitatakse teid ka teie järgmistest õigustest ja kohustustest:

- õigus advokaadi abile või vajaduse korral tasuta õigusesindaja teenustele;
- õigus kasutada seadusega lubatud juhtudel vahendaja teenuseid;
- õigus taotleda tõendite esitamist ning esitada vastuväiteid ja seisukohti kooskõlas seadusega;
- õigus saada teavet menetluse edenemise kohta;

- õigus esitada vajaduse korral eelnev kaebus (teatavat liiki kuritegude korral on õigusrikkuja suhtes algatatud menetluse jätkumiseks vajalik teie eelneva kaebuse vormis esitatav avaldus). Õigusasutused esitavad selles küsimuses vajaduse korral selgitusi. Eelneva kaebusega taotletakse õigusrikkuja suhtes algatatud kriminaalmenetluse jätkamist. Eelnev kaebus erineb kaebusest, mis esitatakse politseile või prokurörile, et teatada enda suhtes toime pandud kuriteost;
- õigus hakata menetluses tsiviilhagejaks;
- kohustus ilmuda kohale, kui õigusasutus teid kutsub;
- kohustus teatada aadressi muutumisest;
- õigus sellele, et teid teavitatakse õigusrikkuja vabanemisest, juhul kui õigusrikkuja on mõistetud vangi või teda hoitakse vahi all.

Kas mul on õigus tasuta suulise või kirjaliku tõlke teenustele (kui ma suhtlen politsei või muude ametiasutustega või uurimise või kohtumenetluse ajal)?

Jah. Teil on õigus suulise ja kirjaliku tõlke teenustele kogu kriminaalmenetluse kestel.

Kuidas ametiasutused tagavad, et mina saan aru ja et minust saadakse aru (kui ma olen laps, kui mul on puue)?

Õigusasutus võib anda korralduse, et seaduse järgi kaitset vajavate ohvrite küsitlemine toimub psühholoogi või muu ohvrite nõustamisele spetsialiseerunud isiku kaudu või juuresolekul.

Kõne- või kuulmispuudega ohvrite küsitlemise juures viibivad isikud, kes oskavad suhelda viipekeeles. Sellistel juhtudel võite suhelda ka kirjalikult.

Ohvriabiteenused

Asjakohase toe ja kaitse saamiseks hinnatakse ohvreid individuaalselt. Ohvreid hindavad ohvriabiteenuste osutajad või eraõiguslikud sotsiaalteenuste osutajad. Vajaduse korral teevad need teenuseosutajad ohvri nõusolekul koostööd riiklike või eraõiguslike tervishoiuteenuse osutajatega.

Nii kuriteoohvritele kui ka nende pereliikmetele osutatavad tugi- ja kaitseteenused võivad hõlmata järgmist:

- teave ohvri õiguste kohta;
- psühholoogiline abi, uue ja korduva ohvriks langemise, hirmutamise või kättemaksu ohu alane nõustamine;
- nõustamine kuriteost tulenevates rahalistes ja praktilistes küsimustes;
- sotsiaalse integreerimise / taasintegreerimise teenused;
- emotsionaalne ja sotsiaalne tugi sotsiaalsel taasintegreerimisel;
- teave ja nõu seoses ohvri rolliga kriminaalmenetluses, sealhulgas tema ettevalmistamine kohtuprotsessil osalemiseks; vajaduse korral ohvri juhatamine muude eriteenuste juurde: sotsiaalteenused, tervishoiuteenused, tööhõiveteenused, haridusteenused või muud seaduse alusel pakutavad üldhuviteenused.

Tugi- ja kaitseteenuseid võidakse pakkuda

1. päevakeskustes, kus pakutakse peamiselt teavet, nõustamist, emotsionaalset ja sotsiaalset tuge sotsiaalseks taasintegreerumiseks, psühholoogilist abi, õigusnõu, finantsnõu, sotsiaalse integreerimise/taasintegreerimise teenuseid jne;
2. majutuskeskustes, kus pakutakse sobivat ajutist majutust ohvritele, kes vajavad uuesti ja korduva ohvriks langemise, hirmutamise ja kättemaksu vahetu ohu tõttu turvalist kohta.

Perevägivalda või inimkaubanduse ohvreid saab majutada vastuvõtukeskustes, kus nemad ja nende hoole all olevad alaealised saavad piiratud aja jooksul tasuta peretuge, kaitset õiguserikkuja eest, arstiabi ja hooldusteenuseid, toitu, majutust, psühholoogilist abi ja õigusabi.

Lisateavet perevägivalda ohvritele pakutavate abiteenuste kohta leiate [siit](#).

Kes osutavad ohvriabiteenuseid?

Igas sotsiaaltöö ja lastekaitse peadirektoraadis on ohvriabiteenistus.

Ohvriabiteenuseid saavad osutada ka eraõiguslikud sotsiaalteenuste pakkujad.

Kui te olete perevägivalda ohver, võite ühendust võtta riikliku naiste ja meeste võrdsete võimaluste ametiga (*Agencia Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) ning sotsiaaltöö ja lastekaitse peadirektoraadiga.

Kui te olete alla 18aastane ja olete langenud kuriteo ohvriks, võite ühendust võtta laste õiguste kaitse ja lapsendamise eest vastutava riikliku asutusega (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție - ANPDCA*) ning sotsiaaltöö ja lastekaitse peadirektoraadiga.

Kui te olete inimkaubanduse ohver, võite ühendust võtta siseministeeriumi (*Ministerul Afacerilor Interne - MAI*) alluvuses tegutseva riikliku inimkaubanduse tõkestamise ametiga (*Agencia Națională împotriva Traficului de Persoane - ANITP*).

Rumeenias vastutab muu kui ohvri seadusliku elukohaliikmesriigi territooriumil tahtlikult toime pandud vägivallakuriteo ohvritele rahalise hüvitise maksmise menetluse eest justiitsministeerium kui määratud abistav asutus.

On olemas ka hulk valitsusväliseid organisatsioone (vabaühendused), kes pakuvad eri liiki ohvriabi. Asutus, millega te ühendust võtate, juhatab teid asjakohase vabaühenduse juurde.

Kas politsei suunab mu automaatselt ohvriabiteenuste osutaja juurde?

Jah, õigusasutus peab suunama teid selliste teenuste osutaja juurde.

Kuidas kaitstakse mu eraelu puutumatus?

Kuriteoohvrile pakutakse teavet, tuge ja kaitset viisil, mis tagab tema isikuandmete ning tema eraelu ja olukorra konfidentsiaalsuse. Tugiteenuseid osutatakse anonüümselt ja nende jaoks ei ole vaja sõlmida abisaajatega lepingut.

Kuriteoohvrite andmeid säilitatakse üks aasta. Andmeid võib kasutada ohvriabi andmiseks ja kaitsetegevuseks või edastada õigusasutustele, kui need seda taotleavad. Üheaastase perioodi möödudes need säilitatud andmed kustutatakse.

Kui te saate ohvriabi ja kaitset, säilitatakse teie isikuandmeid kogu aja jooksul, mil selliseid meetmeid rakendatakse, ja kolm kuud pärast selle perioodi lõppu.

Perevägivalda ja inimkaubanduse ohvrite majutuskeskuste asukoht on salajane.

Nii kriminaaluurimise kui ka kohtumenetluse ajal võivad õigusasutused juhul, kui nad leiavad, et teie privaatsus või väärikus võib teie esitatava teabe tõttu või muul põhjusel kannatada saada, võtta omal algatusel või teie taotluse korral teie konfidentsiaalsuse ja eraelu puutumatus kaitsmiseks meetmeid, näiteks

- kaitsta teie isikuandmeid;
- kui muudest meetmetest ei piisa, kasutada teie küsitlemisel/ülekuulamisel teie häält ja välimust moonutavat audiovisuaalset seadet, ilma et teil tuleks endal kohal viibida;
- muuta kohtuistung kogu teie küsitlemise ajaks kinniseks.

Lisaks võib kohus keelata kohtumenetluse vältel selliste tekstide, joonistuste, fotode või kujutiste avaldamise, mis võivad paljastada teie isiku.

Samuti võib kohus kuulutada kohtuistung kinniseks, kui avalik istung võib kahjustada teie väärikut või privaatsust.

Kas ma pean kuriteost teatama enne, kui ma saan kasutada ohvriabiteenuseid?

Kuriteoohvritele pakutava teabe, toe ja kaitse saamiseks ei pea te esitama kaebust kriminaaluurimisasutustele.

Isikukaitse juhul, kui ma olen ohus

Millist liiki kaitset on võimalik saada?

Nii kriminaaluurimise kui ka kohtumenetluse käigus on teil õigus kaitsemeetmetele, kui õigusasutused leiavad, et te võite olla ohus.

On väga oluline teada, et kui õigusasutused leiavad, et te võite olla teie esitatava teabe tõttu või muul põhjusel ohus, võivad nad võtta teie taotluse korral või omal algatusel teie kaitsmiseks teatavaid meetmeid, näiteks

- tagada teie kodu või ajutise peavarju valve või turvalisuse;
- tagada teile või teie pereliikmetele reisimise ajaks saatja ja kaitse;
- kaitsta teie isikuandmeid (isikuandmed võib teie identiteedi varjamiseks toimikust välja jätta, määrates kindlaks, et see teave on salastatud);
- kui muudest meetmetest ei piisa, kasutada teie ülekuulamisel teie häält ja välimust moonutavat audiovisuaalset seadet, ilma et teil tuleks endal kohal viibida (nii ei pea te ilmuma politseiametniku, prokuröri või kohtuniku ette ega pea viibima õigusrikkujaga samas paigas);
- muuta kohtuistung kogu teie käsitlemise ajaks kinniseks.

Lisaks võib kohus keelata kohtumenetluse vältel selliste tekstide, joonistuste, fotode või kujutiste avaldamise, mis võivad paljastada teie isiku.

Peale selle, kui te olete kriminaalmenetluses tunnistaja või kui te (isegi kui te ei ole juhtumiga seotud) esitate teavet, mis aitab õigusasutusel lahendada raske kuriteoga seotud juhtumit või hoida ära märkimisväärse kahju tekkimist, võite paluda uurimist toimetavalt politseiametnikult või prokuröriilt end tunnistajakaitse programmi lülitada. See programm hõlmab suurt hulka meetmeid, nagu

- identiteedi salastamine, sealhulgas kohtuistungitel osalemine nii, et teie häält või välimust moonutatakse;
- politsei kaitse teie kodule ning politseieskord, kui olete kutsutud kriminaaluurimisasutusse;
- ümberpaigutamine;
- identiteedi, sealhulgas vajaduse korral teie välimuse muutmise.

Kui te liitute tunnistajakaitse programmiga, on teil võimalik saada täiendavat abi näiteks

- integreerumisel teistsugusesse sotsiaalsesse keskkonda;
- uue kutsekvalifikatsiooni omandamisel;
- uue töökoha leidmisel;
- rahalist abi kuni uue töökoha leidmiseni.

Vajaduse korral võivad tunnistajakaitse programmiga liituda ka teie esimese astme sugulased (lapsed või vanemad) ja abikaasa.

Kui te ei ole liitunud tunnistajakaitse programmiga kriminaaluurimise käigus, võite taotleda sellega liitumist kohtumenetluse ajal.

Sõltuvalt kuriteo liigist on võimalik saada lisakaitset:

- kui te olete perevägivalda ohver, võite paluda politseil õigusrikkuja viivitamatult teie ühisest kodust välja tõsta ajutise kohtumääruse alusel, mis jääb kehtima seni, kuni kohus on väljastanud kaitsemääruse. Teise võimalusena võidakse teid kui ohvrit majutada perevägivalda ohvrite keskusesse. Sellist majutust saab kasutada vaid pakilistel juhtudel või keskuse juhtkonna nõusolekul. Kui teid on keskusesse vastu võetud, pakutakse teile tasuta majutust, toitu, arstiabi, psühholoogilist abi ja õigusabi;
- kui te olete inimkaubanduse ohver, võidakse teid majutada ohvrikaitse keskusesse. Kooskõlas seadusega pakutakse tavaliselt majutust kuni 90 päeva, kuid kohus võib pikendada teie keskusel viibimist kuni

menetluse lõpuni. Lastega kaubitsemise juhtumite korral on kohtuistung kinnine. Lisaks sellele küsitletakse sellistel juhtudel alla 14aastaseid alaealisi psühholoogi ning sotsiaaltöö ja lastekaitse peadirektoraadi esindaja juuresolekul.

Kui te olete enda arvates ohus, peaksite teavitama sellest politseiametnikku, prokurööri või kohtunikku ning andma talle nii palju teavet kui võimalik.

Eespool nimetatud meetmeid võib kohaldada nii kriminaaluurimise etapis kui ka kohtumenetluse ajal.

Kes mulle kaitset pakub?

Teid kaitseb Rumeenia politsei.

Kas keegi annab mu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kurjategija võib mind ka edaspidi ohustada?

Uuesti ohvriks langemise vältimiseks hinnatakse teid võimalikult kiiresti pärast teie isiku tuvastamist, nii et ütluste ja meditsiiniliste/psühholoogiliste/sotsiaalsete hindamiste arv oleks minimaalne.

Ohvriabi osakonnad / ohvriabiteenuste osutajad pakuvad teile nõu seoses hirmutamise ja kättemaksu ohuga. Hirmutamise ja kättemaksu ohu vältimiseks võidakse teid ajutiselt majutada majutuskeskuses.

Kui te olete kriminaalmenetluse lõppedes ikka veel ohus, kaaluvad õigusasutused, kas oleks mõistlik lülitada teid tunnistajakaitse programmi, kui te juba ei ole selle programmiga liitunud.

Kui olete langenud inimkaubanduse, lähisuhtevägivalla, organiseeritud kuritegevuse, terrorismi või muud liiki kuriteo ohvriks, peetakse teid haavatavaks ohvriks ja te saate kaitset, mis on seadusega ette nähtud ohus olevatele või haavatavatele tunnistajatele.

Kas keegi annab minu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kriminaalõigussüsteem võib põhjustada mulle täiendavat kahju (uurimise ja kohtumenetluse ajal)?

Jah, teie juhtumit võidakse hinnata. Näiteks kui te olete langenud teatavat liiki kuriteo (pervägivalla, vägistamise, seksuaalse rünnaku jne) ohvriks, kuulavad teid ära vaid teiega samast soost isikud, kui te seda taotlete.

Et vältida ohvrile täiendava kahju tekitamist, küsitletakse ohvrit õigusasutuses teist korda üksnes juhul, kui see on kriminaalmenetluses tingimata vajalik.

Vältimaks ohvrile täiendava kahju tekitamist õiguskaitseasutuses toimuva korduva ülekuulamisega, on kriminaalmenetlust käsitlevates õigusaktides sätestatud, et kannatanu, kes on esitanud kuriteo kohta kaebuse, tuleks üle kuulata kohe, või kui see ei ole võimalik, siis pärast kaebuse esitamist ja ilma tarbetu viivitusega.

Kuriteoohvritele pakutakse kohtus eraldi ooteruume.

Millist kaitset pakutakse väga haavatavatele ohvritele?

Kui te olete haavatav ohver, võidakse teie suhtes kohaldada kaitsemeetmeid, mida on kirjeldatud eespool tunnistajakaitset käsitlevates vastustes.

Ma olen alaealine. Kas mul on eriõigused?

Kui te olete laps, kes on langenud ärakasutamise, vägivalla, kuritarvitamise, hooletusse jätmise, väärkohtlemise või mis tahes muu kuriteo ohvriks, võib kuriteost politseile teatada ükskõik kes, sealhulgas teie ise.

Alaealisi peetakse kohe algusest peale haavatavateks ohvriteks ja ametiasutused peaksid teavitama teid teile ette nähtud kaitsemeetmetest.

Kui õigusasutus ei saa teie vanust kindlaks määrata ja kui on põhjust arvata, et te olete alaealine, eeldatakse, et te olete alaealine.

Vägivalla lapsohvreid hindavad ning neile pakuvad seadusekohast tuge ja kaitset sotsiaaltöö ja lastekaitse peadirektoraadi spetsiaalsed osakonnad, kes vastutavad sekkumise eest väärkohtlemise, hooletusse jätmise, inimkaubanduse, rände ja kodumaale tagasipöördumise juhtudel.

Alaealised võivad abi saada laste õiguste kaitse ja lapsendamise eest vastutavalt riiklikult asutuselt.

Väärkoheldud või hooletusse jäetud või mis tahes vormis vägivalda kogenud lapse võib erakorralise meetme raames paigutada ajutiselt teise perre, kasuvanema juurde või erikeskusesse.

Kui teid kutsutakse kriminaalasju menetlevasse uurimisasutusse ja te olete noorem kui 14aastane, peab teiega kaasas olema teie vanem või eestkostja või teie kasvatus- ja haridusega tegeleva institutsiooni esindaja, samuti õigusasutuse määratud psühholoog. Psühholoog nõustab alaealist kogu kohtumenetluse vältel. Kui teie vanem või eestkostja on samuti kriminaalmenetlusega seotud või teie ütluste mõjutamisest huvitatud, toimub küsitlemine eestkostetasutuse esindaja või täieliku õigus- ja teovõimega sugulase ning õigusasutuse määratud psühholoogi juuresolekul.

Kui ülekuulamine puudutab teie kasvatus- ja haridusega tegeleva institutsiooni tööd, asendab selle institutsiooni esindajat eestkostetasutuse esindaja või täieliku õigus- ja teovõimega sugulane ning õigusasutuse määratud psühholoog.

Küsitlus tuleb salvestada. Kui see ei ole võimalik, tuleb see märkida teie avaldusse, esitades põhjused.

Teid võib ära kuulata sama isik spetsiaalselt sisse seatud / kohandatud ruumis, kui selline ruum on olemas.

Teatavate kuritegude uurimisel võib küsitlust toimetada vaid isik, kes on ohvriga samast soost. Teiega võib kaasas olla ka teie enda valitud isik.

Teil on kogu menetluse vältel õigus õigusesindajale. Kui teil õigusnõustajat ei ole, aitab kohus teil selle endale leida. Kui teie pere ei suuda nõustaja teenuste eest tasuda, on teil õigus tasuta õigusabile.

Inimkaubanduskuritegudega seotud juhtumites kuulatakse alla 14aastaseid alaealisi üle vähemalt ühe vanema või muu seadusliku esindaja juuresolekul. Lisaks tuleb kohale kutsuda psühholoog ning sotsiaaltöö ja lastekaitse peadirektoraadi esindaja.

Mu pereliige suri kuriteo tagajärjel. Millised on mu õigused?

Sellisel juhul olete kuriteo ohver ja teil on õigus kõigile eespool nimetatud tugi- ja kaitseteenustele, sealhulgas teabele, psühholoogilisele nõustamisele, õigusabile, tervishoiuteenustele, sotsiaalse integreerimise / taasintegreerimise teenustele jne.

Kriminaalseadustiku artiklites 188 ja 189 määratletud mõrva või raskendavatel asjaoludel toime pandud mõrva, samuti surmaga lõppenud tahtliku kuriteo tagajärjel surnud isiku abikaasal, lastel ja ülalpeetavatel on õigus saada tasuta õigusabi ja riiklikku rahalist hüvitist.

Tasuta õigusabi on kättesaadav ka teist liiki kuritegude puhul, kui ohvri igakuine sissetulek pereliikme kohta ei ole suurem riiklikust miinimumbrutopalgast aastal, mil tasuta õigusabi taotlus esitatakse.

Mu pereliige langes kuriteo ohvriks. Millised on mu õigused?

Vt eespool esitatud teave.

Kas mul on võimalik kasutada vahendust? Millistel tingimustel? Kas vahenduse ajal tagatakse minu turvalisus?

Vahendusmenetlust saab kasutada vaid kriminaalõiguses kergemate kuritegudena käsitatavate kuritegude korral

ning üksnes juhul, kui mõlemad – nii teie kui ka õigusrikkuja – on nõus selles osalema. Vahendusmenetluse jooksul kutsutakse teid mitmele kohtumisele õigusrikkujaga, et arutada lepitamisvõimalusi. Kohtumisi korraldab isik, keda kutsutakse vahendajaks. Kui menetlus lõpeb lepitamisega, võite õigusrikkuja suhtes esitatud kaebuse tagasi võtta ja juhtum lõpetatakse, ent kui menetlus ei ole olnud edukas, jätkub kriminaalmenetlus nii, nagu vahendusmenetlust ei oleks toimunudki.

Kust ma leian õigusaktid, milles on sätestatud minu õigused?

- Seadus nr 135/2010 kriminaalmenetluse seadustiku kohta (muudetud ja täiendatud kujul) (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)
- Seadus nr 678/2001 inimkaubanduse ennetamise ja inimkaubanduse vastu võitlemise kohta (muudetud ja täiendatud kujul) (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)
- Valitsuse otsus nr 1216/2001, millega kiidetakse heaks riiklik inimkaubanduse vastase võitluse tegevuskava (*Hotărârea de Guvern nr. 1216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)
- Seadus nr 211/2004 teatavate meetmete kohta, millega kaitstakse kuriteohvreid (muudetud ja täiendatud kujul) (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)
- Valitsuse 10. oktoobri 2007. aasta otsus nr 1238, millega kiidetakse heaks inimkaubanduse ohvritele abiteenuste osutamise riiklikud standardid (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)
- Seadus nr 217/2003 perevägivalla ennetamise ja perevägivalla vastu võitlemise kohta (muudetud ja täiendatud kujul) (*Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)
- Seadus nr 272/2004 laste õiguste edendamise ja kaitsmise kohta (muudetud ja täiendatud kujul) (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)
- Seadus nr 682/2002 tunnistajakaitse kohta (muudetud ja täiendatud kujul) (*Legea 682/2002 privind protecția martorilor*)
- Seadus nr 192/2006 vahenduse ja vahendaja kutseala korraldamise kohta (muudetud ja täiendatud kujul) (*Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)
- 19. juuli 2022. aasta seadus nr 230, millega muudetakse ja täiendatakse seadust nr 318/2015 arestitud vara haldamise riikliku ameti asutamise, korralduse ja toimimise kohta, muudetakse ja täiendatakse teatavaid seadusandlikke akte ning muudetakse ja täiendatakse seadust nr 135/2010 menetlusseadustiku kohta (*Legea nr. 230 din 19 iulie 2022 privind modificarea și completarea Legii nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură*)
- 8. juuni 2023. aasta otsus nr 541, millega kiidetakse heaks kuriteohvritele mõeldud vautšerite väljastamise, jaotamise ja arveldamise meetodika, määratakse kindlaks nende summa ning toetuse andmise mehhanismi kaasatud avaliku sektori asutuste ja erasektori asutuste valimise kriteeriumid ning täiendatakse valitsuse otsust nr 652/2009 justiitsministeeriumi korralduse ja toimimise kohta (*Hotărârea nr. 541 din 8 iunie 2023 pentru aprobarea Metodologiei de emitere), Distribuire și decontare a voucherelor destinate victimelor infracțiunii, pentru stabilirea cuantumului acestora, precum și a Criteriilor delectare a ENTITĂILOR publice și private înrolate în mecanismul de acordare și pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției*)

Viimati uuendatud: 09/07/2025

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.